

บทคัดย่อ

ประชาคมที่ได้ผ่านการดำเนินการในพื้นที่ตำบลปางมะฝ้านั้น มีการทำประชาคมหมู่บ้านในภาคกลางคืน โดยประกาศให้คนเข้าร่วม “ประชาคม” หรือ “ประชุม” เพื่อใช้ประโยชน์จากข้อมูลที่ได้ ไปใช้ในการวางแผนพัฒนาในระดับหมู่บ้าน/ตำบล/อำเภอ โดยมีเงื่อนไขระยะเวลาดำเนินการประชาคมที่สั้นมาก โดยอาจจะเป็นเพราะความรีบเร่งในงาน ในคำสั่งของหน่วยงานราชการที่เข้ามาดำเนินการ

จากการพบปะหารือกับชุมชนพบว่ามีคนกลุ่มหนึ่งสงสัยไม่เข้าใจในที่มาที่ไป ความสำคัญที่ต้องดำเนินงาน เอาข้อมูลไปใช้อะไร อย่างไร ชาวบ้านสามารถติดตาม ดำเนินการได้อย่างไร จึงได้เชิญตัวแทนชุมชนมาร่วมแลกเปลี่ยนเพื่อจะค้นหาคำตอบ จากการทำประชาคมร่วมกัน 2 หมู่บ้าน 2 ชนเผ่า ได้แก่ บ้านไม้สูง ชาวไทยใหญ่ (ไต) และบ้านปางคามน้อย ชนเผ่าละหู่ (มูเซอดำ) โดยใช้การจัดการทรัพยากรป่าไม้เป็นประเด็นหลัก

ผลจากการดำเนินงาน “ประชาคม” พบว่า การดำเนินการประชามสนั้นต้องมีประเด็นและประเด็นนั้นควรเป็น “ปัญหาร่วม” ของชุมชน กระบวนการของประชาคมประกอบไปด้วยการแลกเปลี่ยนเรียนรู้ร่วมกัน การปรึกษาหารือ การดำเนินการร่วมกัน และการร่วมประเมินผลเพื่อการปรับปรุงอย่างไม่มีกรอบจำกัดทางความคิด

“ประชาคม” เป็นสิ่งสำคัญในการดำเนินการพัฒนา หากได้มีการใช้ให้ถูก และให้เป็นไปตามกระบวนการ ประชาคมเป็นเพียงเครื่องมือหรือวิธีการชนิดหนึ่งที่มีอยู่ในชุมชนมานานที่ทำให้ชุมชนมีความรัก ความสามัคคี เกิดความสัมพันธ์ในชุมชน หรือกล่าวอีกนัยหนึ่ง ประชาคมเป็นส่วนหนึ่งที่ทำให้ชุมชนเกิดความเข้มแข็งนั่นเอง